

Nr 559.

Av herrar **Widén** och **Löfroth**, i anledning Kungl. Maj:ts proposition, nr 151, angående riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 151 föreslås väsentliga inskränkningar i det kommunala vetot i samband med ölförsäljningen. Sålunda skulle vetot avskaffas i frågor rörande utminuteringen, inrättande av upplag samt utsträckning av tiden för försäljningens upphörande på dagen. Beträffande årsutskänkning föreslås bibehållande av kommunalt veto, varvid dock möjligheterna att utfärda särskilda villkor i anslutning till utskänkningstillstånd i huvudsak skall upphöra.

Det kommunala vetot i frågor rörande ölförsäljningen har erfarenhetsmässigt visat sig ha en betydande nykterhetspolitisk effekt. Särskilt på landsbygden har man genom detta institut kunnat hindra alltför omfattande missförhållanden i samband med ölförsäljningen. Vetot har därvid även verkat som en värdefull motvikt till de betydande privatintressen, som verkat för en ökad ölkonsumtion.

Därtill kommer att en begränsning av det kommunala vetot innebär en icke önskvärd begränsning av det lokala inflytandet. Det kan däremot finnas skäl att överväga en annan utformning av vetot i dessa frågor på sådant sätt, att det direkta medborgerliga inflytandet stärkes. Detta skulle kunna ske genom att möjlighet till kommunal folkomröstning införes i dessa frågor. En sådan folkomröstning skulle antingen kunna vara beslutande, dvs. att det kommunala vetot komme att utövas direkt av medborgarna, eller rådgivande, varvid länsstyrelsen vid avgörandet av tillståndsfrågan skulle ha fri beslutanderätt, därest fullmäktiges beslut avvikit från omröstningsresultatet. Med hänsyn till att det förslag angående kommunal folkomröstning, som framlagts av 1950 års folkomröstnings- och valsättsutredning i dess betänkande nr III (SOU 1952: 47), alltjämt är föremål för remissbehandling, synes det dock lämpligast att ställningstagandet i frågan om en ändrad utformning av det kommunala vetot uppskjutes tills frågan om den kommunala folkomröstningen i dess helhet behandlas, vilket bör bli fallet vid nästa års riksdag. Då det ej synes föreligga några särskilda skäl för ett avgörande redan i år av utformningen i övrigt av ölförsäljningsförordningen föreligger ej anledning att nu utbryta frågan om det kommunala vetot, utan i stället bör behandlingen av hela frågan kunna uppskjutas till 1955 års riksdag, varvid frågan om det kommunala vetot kan prövas i anslutning till utformningen av ett allmänt kommunalt folkomröstningsinstitut. Skulle emellertid riksdagen finna det lämpligare att

anta en ny ölförsäljningsförordning redan i år bör med hänsyn till vad som inledningsvis anförts det lokala vetot bibehållas i oförändrat skick. I det senare fallet bör frågan om folkomröstning och därav föranledda ändringar i ölförsäljningsförordningen tas upp vid kommande års riksdag.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till 1955 års riksdag uppskjuta behandlingen av frågan om antagande av ny ölförsäljningsförordning eller, därest detta förslag ej bifalles, att vidta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till ölförsäljningsförordning, att det kommunala vetot bibehålles i nuvarande utformning; samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till kommande års riksdag om ändrad utformning av det kommunala vetot på sådant sätt att möjlighet till kommunal folkomröstning i dessa frågor införes.

Stockholm den 16 mars 1954.

A. Widén.

John G. Löfroth.
